

Briselē, 15.6.2016.
COM(2016) 398 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgus pārskatīšanu

{SWD(2016) 200 final}

1. IEVADS

Kopš 2006. gada Komisija ir veikusi darbības, risinot jautājumu par augstajām viesabonēšanas maksām, ko maksā patērētāji par savu mobilo tālrunu izmantošanu ārvalstīs, ceļojot kādā citā ES dalībvalstī. Likumdevēju 2007., 2009. un 2012. gadā pieņemtie reglamentējošie pasākumi ieviesa saistošas maksimālās mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas.

Šo pasākumu pamatmērķis bija nodrošināt, lai šāda tirgus kārtība ieviestu mobilo sakaru pakalpojumu vienoto tirgu, kurā netiek nodalīti valsts un viesabonēšanas tarifi; Komisijai attiecīgi bija jāpārbauda, vai minētie pasākumi sasniedza šo mērķi¹. Tomēr, lai gan pēc minēto pasākumu pieņemšanas vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības viesabonēšanas maksas samazinājās, saglabājās atšķirības starp viesabonēšanas un valsts tarifiem. Tāpēc, ievērojot to, ka diferenciācijas novēršana starp valsts un viesabonēšanas mazumtirdzniecības tarifiem ir efektīva un funkcionējoša telesakaru vienotā tirgus svarīga daļa, Komisija uzskatīja, ka jāveic papildu pasākumi šā mērķa sasniegšanai.

Viesabonēšanas papildmaksu atcelšana atkārtoti tika atzīta par vispārējo politikas mērķi Komisijas Digitālā vienotā tirgus stratēģijā, kurā tā ietverta kā svarīgs elements piemērotu apstākļu radīšanai digitālo tīklu un pakalpojumu attīstībai².

Eiropas Parlaments un Padome 2015. gadā pieņēma Regulu (ES) 2015/2120³, kas stājās spēkā 2015. gada 29. novembrī un ar ko grozīja arī Regulu (ES) Nr. 531/2012⁴ (Viesabonēšanas regulu). Ar Regulu (ES) 2015/2120 tika ieviesta mazumtirdzniecības viesabonēšanas papildmaksu atcelšana Savienībā no 2017. gada 15. jūnija, pamatojoties uz viesabonēšanas pakalpojumu godīgu izmantošanu un dodot iespēju operatoriem izņēmuma gadījumos pieprasīt izņēmumu, ja viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējs nevar segt savas kopējās faktiskās un plānotās izmaksas, kas ir saistītas ar regulētu viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanu, no kopējiem faktiskajiem un plānotajiem ienākumiem, ko gūst no šādu pakalpojumu sniegšanas. Šis Savienības mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu jaunais regulatīvais režīms šajā ziņojumā tiek saukts *RLAH* (*roam-like-at-home* ("viesabonēšanas kā vietējais")) režīms.

Tomēr Regula (ES) 2015/2120 neparedzēja pasākumus vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgū, jo bija nepieciešama tirgus apstākļu papildu izpēte.

Lai mazumtirdzniecības viesabonēšanas papildmaksu atcelšana būtu ilgtspējīga visā ES, valstu vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgiem ES jābūt konkurētspējīgiem un jāpiedāvā vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas, kas ļauj operatoriem ilgtspējīgi piedāvāt mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumus bez jebkādam papildu maksām.

¹ Sk. jo īpaši Regulas (ES) Nr. 531/2012 19. panta 2. punkta sākotnējo formulējumu, kurā Komisija aicināta iesniegt atbilstošus priekšlikumus, ja viesabonēšanas tarifu un valsts tarifu atšķirības nebūtu pietuvojušās nullei.

² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai", COM(2015)192 *final*, 6.5.2015.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra Regula (ES) 2015/2120, ar ko nosaka pasākumus sakarā ar piekļuvi atvērta internetam un groza Direktīvu 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem un Regulu (ES) Nr. 531/2012 par viesabonēšanu publiskajos mobilo sakaru tīklos Savienībā.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 13. jūnija Regula (ES) Nr. 531/2012 par viesabonēšanu publiskajos mobilo sakaru tīklos Savienībā.

Tā kā vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgus pareiza darbība ir priekšnosacījums *RLAH* režīma sasniegšanai, ar Viesabonēšanas regulu Komisijai tika uzticēts uzdevums pārskatīt vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgus un sagatavot atbilstošus priekšlikumus, kas ļautu atcelt mazumtirdzniecības viesabonēšanas papildmaksas Savienībā no 2017. gada 15. jūnija⁵.

Šajā ziņojumā sniegti Komisijas vairumtirdzniecības viesabonēšanas pārskata rezultāti. Ziņojuma 2. sadaļā Komisija analizē vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu darbību Savienībā atbilstoši spēkā esošajai regulai. Ziņojuma 3. sadaļā tā sniedz priekšlikumu, kā, īstenojot pasākumus vairumtirdzniecības līmenī, sekmēt mazumtirdzniecības viesabonēšanas papildmaksu atcelšanu ES no 2017. gada 15. jūnija.

Lai iegūtu šim pārskatam nepieciešamos pierādījumus, Komisija:

- sadarbībā ar Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestādi (*BEREC*) 2015. gada rudenī apkopoja visaptverošus datus, ko iesniedza operatori⁶;
- pasūtīja neatkarīgu pētījumu, lai aplēstu izmaksas par vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanu⁷;
- organizēja 12 nedēļas ilgu sabiedrisko apspriešanu no 2015. gada 26. novembra līdz 2016. gada 18. februārim⁸.

Šim ziņojumam ir pievienots tiesību akta priekšlikums par grozījumiem Viesabonēšanas regulā. Sīkāka informācija par šo priekšlikumu un tā pamatojums ir atrodamī tiesību akta priekšlikumā⁹ un saistītajā ietekmes novērtējumā¹⁰. Sīki izstrādāta metodoloģija un analīzes rezultāti par vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu darbību, kas atbalsta šo ziņojumu, ir pieejami pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā (SWD)¹¹.

2. VAIRUMTIRDZniecības VIESABONēšanas TIRGU DARBība ES

Saskaņā ar Viesabonēšanas regulas 19. pantu Komisija ir novērtējusi šādus elementus¹²:

- konkurences attīstība mazumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos;
- vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanas izmaksas ES;
- konkurences pakāpe valsts vairumtirdzniecības tirgos.

⁵ Atbilstoši Viesabonēšanas regulas 19. pantam.

⁶ Apkopotos datus analizēja sadarbībā ar Komisijas Kopīgo pētniecības centru (*JRC*).

⁷ Eiropas Komisija, *Assessment of the cost of providing wholesale roaming services in the EEA*, nobeiguma ziņojums, pētījumu veica *TERA Consultants*, tiks publicēts.

⁸ Sabiedriskās apspriešanas rezultātu kopsavilkums un pilns kopsavilkuma ziņojums ir pieejami šajā vietnē: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/summary-report-public-consultation-review-national-wholesale-roaming-markets-fair-use-policy>. Sabiedriskajā apspriešanā papildus jautājumiem par vairumtirdzniecības viesabonēšanas pārskatu bija iekļauti divi jautājumu kopumi par godīgas izmantošanas politiku un ilgtspējības mehānismu, kas paredzēts regulā. Viesabonēšanas regula piešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras abos šajos tematos.

⁹ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 531/2012 groza attiecībā uz noteikumiem par vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgiem.

¹⁰ Komisijas dienestu darba dokuments, ietekmes novērtējums, kas pievienots priekšlikumam regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 531/2012 groza attiecībā uz noteikumiem par vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgiem.

¹¹ Komisijas dienestu darba dokuments, kas pievienots Komisijas ziņojumam Eiropas Parlamentam un Padomei par vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgus pārskatīšanu.

¹² Pārējos pārskatīšanas elementus, kas norādīti Viesabonēšanas regulas 19. pantā, Komisija apsvēra, novērtējot visatbilstīgākos reglamentējošos pasākumus (sk. turpmāk 3. sadaļu un — sīkākai informācijai — pievienoto ietekmes novērtējumu).

Komisija arī novērtēja mazumtirdzniecības *RLAH* režīma saistību gaidāmo ietekmi uz vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu darbību.

2.1. Konkurences attīstība mazumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos

BEREC analīze¹³ liecina, ka mazumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos pēdējā laikā ir novērotas dažas svarīgas attīstības tendences, — vietējos piedāvājumos klientiem piedāvātas pieejamākas viesabonēšanas cenas. Tomēr, kā atzīmēja *BEREC*, lielākā daļa jauno *RLAH* režīmam līdzīgo mazumtirdzniecības viesabonēšanas piedāvājumu nav īsti *RLAH* režīma piedāvājumi Viesabonēšanas regulas nozīmē, t. i., tie neaptver visu Savienību bez atsevišķas papildmaksas atbilstoši godīgas izmantošanas ierobežojumiem. Turklāt šo attīstības tendenču izplatība dalībvalstīs ir nevienmērīga.

Vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu pašreizējā konkurences līmenī mazumtirdzniecības tirgi nav bijuši spējīgi nodrošināt visaptverošu Savienības mēroga *RLAH* režīmu. Potenciālās tehnoloģiju un pakalpojumu attīstības tendences, piemēram, *OTT* pakalpojumu un iegulto *SIM* karšu izplatība, pašlaik nerada pilnīgu un praktiski izmantojamu aizstājēju mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumiem¹⁴. Tāpēc to pašreizējais spiediens uz tirgu ir saglabājies ierobežots, un šķiet, ka tuvākajā nākotnē tas nemainīsies.

2.2. Vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanas izmaksu novērtējums

Novērtēt vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanas izmaksas ir jutīgs un sarežģīts uzdevums. Nav vienas unikālas metodes šo izmaksu analizēšanai un novērtēšanai, un katra metode ir saistīta ar lielu izvēli un pieņēmumu kopumu, kam ir gan labās īpašības, gan ierobežojumi. Pēdējos gados valstu regulatīvās iestādes ir ieguvušas reālu pieredzi izmaksu modelēšanā savienojuma pabeigšanas tarifu regulēšanas nolūkā, ņemot vērā Komisijas Ieteikumu 2009/396/EK par savienojuma pabeigšanas tarifu reglamentāciju fiksētajos un mobilajos tīklos Eiropas Savienībā¹⁵. Neatkarīgais pētījums balstījās uz šo pieredzi, un tika izstrādāts izmaksu modelis, cik vien iespējams ņemot vērā valstu raksturīgās iezīmes¹⁶. Šajā nolūkā valstu regulatīvās iestādes sniedza darbuzņēmējam sīku informāciju par to attiecīgajiem izmaksu modeļiem, kā arī valsts ievaddatus. Turklāt pētījumā izmantoja operatoru sniegtos datus par izmaksām, kas ir raksturīgas viesabonēšanas pakalpojumiem, piemēram, par viesabonēšanas ekspluatācijas un pārvaldības izmaksām, viesabonēšanas finansiālajām un datu uzkrāšanas un nodošanas izmaksām, viesabonēšanas saskaņošanas un līgumu pārvaldības izmaksām.

Lai gan neizbēgami saglabājas zināma nenoteiktības pakāpe par izmaksu aplēsēm, kas izriet no izmaksu modeļa, tās ir noderīgs kritērijs, ko var izmantot kopā ar citiem datu avotiem un novērojumiem, jo īpaši šādiem: efektīvas vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas, kas novērotas tirgū, iekšzemes mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības cenas un attiecībā uz balss pakalpojumiem — valsts regulētie mobilā savienojuma pabeigšanas tarifi (*MTR*).

Pamatojoties uz šiem dažādajiem datu avotiem, var droši uzskatīt, ka vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanas izmaksas Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ)

¹³ *BEREC Report on the wholesale roaming market*, BoR(16)33, 2016. gada februāris, 2.3. sadaļa.

¹⁴ Sk. 4. sadaļu pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

¹⁵ Komisijas 2009. gada 7. maija Ieteikums par savienojuma pabeigšanas tarifu reglamentāciju fiksētajos un mobilajos tīklos Eiropas Savienībā, C(2009)3359 *final*.

¹⁶ Sk. 5. sadaļu pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

nepārsniedz 4 centus par sarunas minūti¹⁷, 1 centu par SMS un 0,85 centus par MB, ieskaitot tranzīta izmaksas, ko sedz apmeklētā sakaru tīkla operators.

Attiecībā uz konkrēto jautājumu par sezonālā ietekmi uz vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanas izmaksām vairākas dalībvalstis kopīgā politiskā deklarācijā, ko sagatavoja, kad bija pieņemta Regula (ES) Nr. 2120/2015, skaidri uzsvēra nepieciešamību “ņemt vērā sezonālā ietekmi uz to pakalpojumu sniedzēju izmaksu struktūru, kuri darbojas tūrisma apgabalos”¹⁸. Viesabonēšanas sezonālā ietekmi rūpīgi analizēja pētījumā, izmantojot datus, kas bija visatbilstošākie tās apmēra noteikšanai¹⁹.

Dēļ strauji pieaugošā iekšzemes pieprasījuma pēc datu pakalpojumiem iekšzemes lietotājiem nepieciešamā tīkla kapacitāte sliecas pārsniegt vasaras sezonas augstāko pieprasījumu jau dažus mēnešus pēc šā augstākā pieprasījuma un jebkurā gadījumā, pirms tas atkārtos nākamajā gadā. Attiecīgi — tā kā tīklu izmēri jau tiek noteikti un tīkli tiek paplašināti, lai apmierinātu šo vispārīgo augšupejošo tendenci, nešķiet, ka kāds ar sezonālajām viesabonēšanas plūsmām saistīts lielāks pieprasījums izraisītu tīkla izmaksu vispārīgu palielinājumu, pamatojoties uz datu viesabonēšanu atbilstoši *RLAH* nosacījumiem.

Lai gan dažās valstīs ar sezonālā ietekmi saistītās izmaksas nav niecīgas attiecībā uz balss pakalpojumiem²⁰, sezonālā faktiskā ietekme uz vairumtirdzniecības viesabonēšanas izmaksu augšējās robežas aplēsi EEZ saglabājas zema. Tas ir tāpēc, ka valstis, kurās sezonālā ietekme ir novērtēta kā visaugstākā (Horvātija, Grieķija, Spānija, Bulgārija), nav to valstu vidū, kurās ir visaugstākās izmaksas par balss savienojuma uzsākšanas pakalpojumiem (Malta, Zviedrija, Nīderlande, Latvija). Sezonālā ietekme ir mazāka valstīs ar augstākām balss pakalpojumu izmaksām.

2.3. Konkurences stāvoklis EEZ vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos

Vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos novērojama virkne tirgus nepilnību, kas ir aprakstītas jau senāk²¹. Vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgiem ir oligopola raksturs: lai sniegtu viesabonēšanas pakalpojumus saviem klientiem, konkrētā valstī operators var nopirkt vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumus tikai no trim līdz četriem operatoriem, un dažus šādus operatorus var būt grūti apiet tīkla seguma un kapacitātes apsvērumu dēļ. Operatoriem vairumtirdzniecības līmenī arī ir tikai nepilnīgi aizstājēji, un šī situācija jau tika

¹⁷ Izmaksu modeļa sniegtā izmaksu aplēse par balss pakalpojumiem nedaudz pārsniedz 4 centus par sarunas minūti Maltā. Tomēr šī aplēse ir pretrunā ar vidējo vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksu par nelīdzsvarotu datplūsmu, ko 2015. gadā norādīja šīs valsts operatori (3,7 centi par sarunas minūti).

¹⁸ “Kā arī visas tās situācijas, kad saistībā ar sezonālā aspektiem vai ceļošanas paradumu atšķirībām dalībvalstīs rodas būtiska datplūsmas nelīdzsvarotība, ko, visticamāk, akcentēs sagaidāmais straujš pieprasījuma kāpums, kas radīsies, atceļot papildmaksas”; sk. 2015. gada 29. septembra dokumentu Nr. 12279/15.

¹⁹ *BEREC* ceturkšņa dati par viesabonēšanas datplūsmu, dažu valstu regulatīvo iestāžu un operatoru sniegtie dati, *Eurostat* ikmēneša dati par nerezidentu pavadīto nakšu skaitu pa valstīm.

²⁰ Teorētiskās aplēses aprēķināšana ir īpaši sarežģīta, ievērojot sezonas augstākā pieprasījuma lokālo ietekmi (un līdzīgi līdzsvarojošās ietekmes lokālo ietekmi), iespējamās pārslodzes mazināšanas metodes un pieejamo datu ierobežoto granularitāti (ģeogrāfiskā un laika ziņā). Potenciālās papildu izmaksas par sezonas augstāko pieprasījumu dažās valstīs tiek sadalītas uz visiem lietotājiem (iekšzemes un viesabonēšanas), pamatojoties uz ievērojamo sezonālo pārvietošanas valsts iekšienē uz tūrisma apvidiem un pamatojoties uz viesabonēšanas pakalpojumu lietotāju kompensējošo ietekmi uz kapacitātes izmantošanu lielpilsētu apvidos vasaras atvaļinājumu periodā.

²¹ Eiropas Komisijas Ietekmes novērtējums par politikas variantiem attiecībā uz Komisijas veikto pārskatu par Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija Regulas (EK) Nr. 544/2009 par viesabonēšanu publiskajos mobilo telefonsakaru tīklos Kopienā darbību, COM(2011)407 *final*, SEC(2011)871 *final*.

analizēta iepriekšējā Komisijas pasūtītajā ziņojumā²². Vairumtirdzniecības viesabonēšanas līgumos parasti noteicošais ir datplūsmas apjoms, ko viesoperators var piedāvāt divpusējo sarunu laikā. Galvenais sarunu virzītājs divpusējos viesabonēšanas līgumos drīzāk ir ienākošās un izejošās datplūsmas apjoms, ko var līdzsvarot starp katru operatoru pāri, nevis gala cena, ko saskaņo nelīdzsvarotajā daļā. Mobilo sakaru virtuālo tīklu operatori (MVNO) un mazāki operatori ar zemiem datplūsmas apjomiem parasti nevar saņemt atlaides vai var saņemt tikai ierobežotas atlaides no maksimālās vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas, kas paredzēta Viesabonēšanas regulā.

Lai samazinātu pārmērīgās vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas, kas izriet no šā tirgus, kurā nav pilnīgas konkurences, šīs maksas tika ierobežotas ar secīgām Savienības regulām. Šīs maksimālās robežas ar Viesabonēšanas regulu pašlaik ir noteiktas šādi: 5 centi par sarunas minūti, 2 centi par SMS un 5 centi par MB. Šā pārskata laikā ir novērtēta faktiskā konkurences pakāpe vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos atbilstoši pašreizējam regulējumam²³.

Vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksu attīstība kopš 2007. gada

Vairumtirdzniecības maksu attīstība balss un SMS viesabonēšanas pakalpojumu jomā ir ļoti cieši pielīdzināta secīgajām, aizvien mazākajām vairumtirdzniecības maksu maksimālajām robežām, kas noteiktas Savienības līmenī kopš 2007. gada²⁴. Datu vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksu gadījumā tirgus cenas ir bijušas ievērojami zemākas nekā secīgās maksimālās robežas 2009.–2015. gada laikposmā (pirmo datu vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas maksimālo robežu sāka piemērot 2009. gadā).

Viesabonēšanas datplūsmas EEZ

Novērotie balss viesabonēšanas datplūsmas modeļi starp EEZ valstīm zināmā mērā atspoguļo vēsturiskās, lingvistiskās, kultūras un ekonomiskās saites starp valstīm²⁵. Ienākošās/izejošās viesabonēšanas datplūsmas attiecība trim mobilo sakaru pakalpojumiem (balss, SMS, dati) apstiprina Eiropas sadalījumu ziemeļu/dienvidu daļās starp dienvidu reģioniem ar augstu tūrisma intensitāti un ziemeļu reģioniem ar zemāku tūrisma intensitāti. Tomēr šis sadalījums nav sistemātisks. Grieķija, Kipra, Malta un Spānija izceļas kā ļoti spilgti izteikti viesabonēšanas datplūsmas neto saņēmēji attiecībā uz visiem trim pakalpojumiem, turpretī Apvienotā Karaliste, Īrija, Nīderlande, Norvēģija un Slovēnija ir spilgti izteikti neto sūtītāji. Dažās valstīs, piemēram, Francijā, Itālijā, Latvijā, Lietuvā un Zviedrijā, ir līdzsvarotāka situācija.

Vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu darbība

Ieinteresētās personas sabiedriskajā apspriešanā kopumā atzina, ka jebkāda konkurences dinamika ES vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos būtībā ir saistīta ar esošajām Savienības vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksu maksimālajām robežām, kas nodrošina sākumpunktu sarunām par cenu divpusējos viesabonēšanas līgumos. Bez regulējuma Savienības līmenī vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas būtu augstākas, nekā tās tagad

²² WIK-Consult (2010), *Study on the Options for addressing Competition Problems in the EU Roaming Market*, SMART 2010/018, decembris, 20.-23. lpp.

²³ Sk. 6. sadaļu pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

²⁴ *International roaming BEREC Benchmark Data Report April — September 2015*, BoR(16)28, 2016. gada februāris.

²⁵ *BEREC Report on the wholesale roaming market*, BoR(16)33, 2016. gada februāris, 2.4. sadaļa.

ir, kā to apliecināja neregulētās vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas Savienībā, ko piemēroja, pirms tika ieviesti regulējošie pasākumi, kā arī pašlaik ārpus Savienības. Iepriekš aprakstīto tirgus nepilnību dēļ vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgus joprojām uzrādītu strukturālas problēmas, ja regulējums tiktu atcelts.

Kas attiecas uz regulējumu Savienības līmenī, pārskats apliecina — lai gan valsts vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgi uzrāda zināmu konkurences pakāpi visās dalībvalstīs²⁶, konkrētos valstu vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos novērotās cenas ievērojami pārsniedz aplēstās izmaksas. Tikai nelīdzsvarotā viesabonēšanas datplūsmas daļa saskaras ar nelielu cenu konkurenci (cenas līdzsvarotajā daļā parasti saglabājas tuvu maksimālās robežas līmenim). Tomēr šīs cenas parasti krietni pārsniedz iekšzemes vairumtirdzniecības cenas (ja tās ir zināmas) par summu, ko nevar pamatot ar viesabonēšanai raksturīgajām izmaksām. Grupas operatori, kas darbojas vairākās valstīs, var virzīt datplūsmu savos tīklos un internalizēt vairumtirdzniecības viesabonēšanas izmaksas. Tie arī parasti risina sarunas par vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksām ar citiem operatoriem grupas līmenī, tā ka grupas dalībnieki iegūst pievilcīgākus nosacījumus un cenas, pamatojoties uz grupas lielāka apjoma saistībām. Turpretī daudzi tirgus dalībnieki, jo īpaši mazāki operatori ar mazākiem datplūsmas apjomiem un *MVNO*, parasti negūst labumu no vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksām, kas ir ievērojami zemākas nekā maksimālās robežas.

Parasti operatori, kuru izejošā viesabonēšanas datplūsma (lielā mērā) pārsniedz ienākošo viesabonēšanas datplūsmu, mēģina līdz minimumam samazināt vairumtirdzniecības maksas, kas jāmaksā apmeklētajiem sakaru tīkliem par mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanu to abonentiem. Tāpēc tie atbalsta zemas vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas. Turpretī operatori, kuru ienākošā viesabonēšanas datplūsma (lielā mērā) pārsniedz izejošo viesabonēšanas datplūsmu, mēģina maksimāli palielināt savus ienākumus no vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanas. Tāpēc tie atbalsta augstākas viesabonēšanas maksas.

Atkarībā no to attiecīgajām pozīcijām un ietekmes divpusējās vairumtirdzniecības viesabonēšanas sarunās operatori sabiedriskajā apspriešanā²⁷ pauda atšķirīgu izpratni par vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu efektīvu darbību.

Daži vēsturiskie operatori, operatori ar plašu darbības teritoriju, kā arī vispārīgi operatori ar lielu ienākošo viesabonēšanas datplūsmu norāda, ka vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos valda konkurence, pamatojoties uz to, ka vairumtirdzniecības tirgus maksas bieži vien ir zem pašreizējām regulatīvā ceļā noteiktajām maksimālajām robežām.

Citi operatori, jo īpaši mazākie, *MVNO* un operatori ar lielu izejošo viesabonēšanas datplūsmu, norāda, ka cenas, kas tiem pieejamas vairumtirdzniecības tirgū, atbilst vai ir tuvu pašreizējām maksimālajām robežām, bet jebkurā gadījumā ievērojami pārsniedz izmaksas un ir krietni par augstu, lai to attiecīgie iekšzemes tarifkācijas modeļi būtu ilgtspējīgi, tiklīdz 2017. gada jūnijā tiks atceltas mazumtirdzniecības viesabonēšanas papildmaksas.

²⁶ Jo īpaši nelīdzsvarotas datplūsmas vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas pēdējos gados ir bijušas zem maksimālajām robežām, lai gan joprojām ievērojami pārsniedz vairākuma operatoru aplēstās ražošanas izmaksas.

²⁷ Sabiedriskā apspriešana notika no 2015. gada 26. novembra līdz 2016. gada 18. februārim šajā vietnē: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/news/public-consultation-review-national-wholesale-roaming-markets-fair-use-policy-and>.

MVNO arī norāda, ka vairumtirdzniecības maksas, kas tiem jāmaksā par viesabonēšanu, vairākkārt pārsniedz vairumtirdzniecības tarifus, ko tie maksā iekšzemē saviem vietējo mobilo sakaru tīklu operatoriem, un tas liecina — ja arī mobilo sakaru tīklu operatori konkurē, piedāvājot iekšzemes vairumtirdzniecības pakalpojumus *MVNO*, tie acīmredzot nekonkurē aktīvi, piedāvājot tiem vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumus.

2.4. Mazumtirdzniecības *RLAH* režīma saistību gaidāmā ietekme uz vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu darbību

Mazumtirdzniecības *RLAH* režīma saistības var ietekmēt vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgus darbību dažādos veidos. *RLAH* izraisīts viesabonēšanas datplūsmas palielinājums var sekmēt vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksu samazināšanos, pamatojoties uz apjomradītiem ietaupījumiem. Turpretī vietējo operatoru pienākums nodrošināt *RLAH* saviem klientiem saasinātu un pasliktinātu strukturālās atšķirības un tirgus dalībnieku nevienlīdzību attiecībā uz sarunu pozīcijām divpusējās viesabonēšanas sarunās. Tas turpinātu stiprināt viesabonēšanas datplūsmas neto saņēmēju sarunu pozīcijas un vājināt neto sūtītāju sarunu pozīcijas.

Turklāt *RLAH* režīmā apmeklētā sakaru tīkla operators var mēģināt segt daļu no zaudētajiem ienākumiem par saviem mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumiem (kā vietējais operators), paaugstinot vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas. Citiem vārdiem, konkurences un ieguldījumu stimulu izkropļojuma potenciālais risks iekšzemes un apmeklētajos vairumtirdzniecības tirgos saistībā ar *RLAH* ieviešanu lielā mērā būs atkarīgs no tā, kā darbosies vairumtirdzniecības tirgus, kad būs jāpiemēro *RLAH*.

3. PRIEKŠLIKUMS APZINĀTO PROBLĒMU RISINĀŠANAI VAIRUMTIRDZNIECĪBAS VIESABONĒŠANAS TIRGŪ

3.1. Atlikušie šķēršļi saistībā ar *RLAH* darbību

Nosakot pienākumu piemērot maksu mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumiem atbilstoši iekšzemes cenām (vairs nekādu mazumtirdzniecības viesabonēšanas papildmaksu), pamatojoties uz šo pakalpojumu godīgas izmantošanas politiku, ar Regulu (ES) 2015/2120 attiecībā uz regulētiem viesabonēšanas pakalpojumiem tika ieviests jauns mazumtirdzniecības režīms. Tas ir *RLAH* režīms, kas līdz šim gandrīz netika piedāvāts visā Savienībā atbilstoši pašreizējiem vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu nosacījumiem.

Faktiski, lai gan mazumtirdzniecības cenu veidošana par viesabonēšanas un iekšzemes pakalpojumiem ar regulu ir saskaņota, mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanā neizmanto tos pašus vairumtirdzniecības komponentus, ko mazumtirdzniecības iekšzemes pakalpojumus. Tas ir tāpēc, ka mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanā pēc definīcijas izmanto citu (apmeklēto) sakaru tīklu. Tādējādi šie vairumtirdzniecības viesabonēšanas komponenti viesoperatoram jāiegādājas tirgū, un tostarp rodas virkne izmaksu, kas raksturīgas viesabonēšanai (t. i., izmaksas, kas nerodas, sniedzot iekšzemes pakalpojumus).

Lai nodrošinātu, ka mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumus var sniegt par iekšzemes mazumtirdzniecības cenām, vairumtirdzniecības viesabonēšanas komponentiem jābūt pieejamiem par cenu, kas dara vispārīgi iespējamu *RLAH* nodrošināšanu viesoperatoriem (vietējiem operatoriem), vienlaikus nodrošinot, ka apmeklētā sakaru tīkla operatori var segt izmaksas par šo pakalpojumu sniegšanu.

Pilnīgi konkurētspējīgi valstu vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgi, kas nodrošinātu cenu tiešu sasaistīšanu ar apmeklēto sakaru tīklu robežizmaksām, pilnīgi noteikti veicinātu *RLAH* ilgtspējību. Tomēr analīze liecina, ka vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgi ne vienmēr darbojas šādi un ka ir ļoti maz ticams, ka nākotnē paredzētais *RLAH* pienākums pats par sevi nodrošinās labi darbojošos vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgus, kas ļautu sniegt *RLAH* pakalpojumus Savienībā no 2017. gada 15. jūnija.

Nemot vērā šajā ziņojumā apkopotās problēmas, ir nepieciešami papildu pasākumi vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu regulēšanai, lai ļautu sniegt *RLAH* pakalpojumus ilgtspējīgi.

Savienības mēroga pieeja turpmāk novērstu situāciju, kad atsevišķas dalībvalstis īsteno atšķirīgas pieejas augstu vairumtirdzniecības maksu problēmas risināšanai. Šāda situācija radītu šķēršļus iekšējā tirgū, jo pret viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējiem būtu citāda attieksme viņu piederības valstī (kurā tie ir apmeklētā sakaru tīkla operatori) un valstī, kurā tie piedāvā mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumus (kurā tie ir viesoperatori).

RLAH kontekstā konsekventas reglamentējošās pieejas trūkums starp valstu vairumtirdzniecības tirgiem faktiski varētu radīt ar izmaksām nesaistītus sadales traucējumus starp operatoriem un galu galā starp patērētājiem. Tā iemesls būtu šādas duālas intereses vairumtirdzniecības līmenī:

- no vienas puses, apmeklētajiem sakaru tīkliem ir jāsedz izmaksas par vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanu un atbilstoši jāiegulda savos tīklos, lai uzņemtu viesabonēšanas datplūsmu;
- no otras puses, viesoperatoriem, kam var vairs neizdoties segt savas izmaksas par mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanu, izmantojot regulētas mazumtirdzniecības viesabonēšanas maksas atbilstoši *RLAH* režīmam, jāizvairās no peļņas normas samazināšanas.

Peļņas normas samazināšanas risks, iespējams, radītu augstākas cenas iekšzemes tirgos (ūdensgultas efekts) un/vai atteikumu sniegt mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumus vismaz konkrētiem mazumtirdzniecības klientiem.

Tāpēc Savienības līmenī ir nepieciešams papildu regulējums, lai nodrošinātu vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas, kas ir zemākas nekā spēkā esošās maksas un tuvākas pamatizmaksām. Tas veicinātu *RLAH* režīma ieviešanu 2017. gadā, vienlaikus saglabājot iekšzemes tarififikācijas modeļu ilgtspējību. Tāpēc Komisija ir sagatavojusi tiesību akta priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei, kas pievienots šim pārskata ziņojumam.

3.2. Ieinteresēto personu viedokļi

Gandrīz visi operatori, kas iesaistījās sabiedriskajā apspriešanā,²⁸ piekrīt, ka cenas maksimālo robežu noteikšana Savienības līmenī, ko piemēro visās dalībvalstīs, ir vispiemērotākā pieeja, lai turpinātu regulēt vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgus *RLAH* kontekstā²⁹.

Tomēr operatoru domas dalās par to, kāds maksimālo robežu līmenis veicinātu ilgtspējīgu *RLAH* režīmu. Tikai 28 % operatoru, kas sniedza atbildes (daži vēsturiskie operatori, operatori ar plašu darbības teritoriju, kā arī vispārīgi operatori ar lielu ienākošo

²⁸ Sabiedriskās apspriešanas rezultātu sīkāku analīzi sk. pievienotā ietekmes novērtējuma 2. pielikumā.

²⁹ Tikai 4 no 40 mobilo sakaru operatoriem, kas iesaistījās apspriešanā (tostarp 2 respondenti no viena uzņēmuma) norāda, ka vairumtirdzniecības regulējuma atcelšana būtu vislabākā pieeja.

viesabonēšanas datplūsmu), uzskata, ka saskaņā ar pašreizējiem noteikumiem vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu darbība nodrošinātu *RLAH* režīma ieviešanu 2017. gadā. Turpretī 53 % (mazāki operatori, *MVNO* un operatori ar lielu izejošo viesabonēšanas datplūsmu) uzskata, kas tas nenodrošinātu *RLAH* režīma ieviešanu 2017. gadā. To operatoru proporcija, kuri atbildi nezina (18 %), ir ievērojama, un tikai viens operators uzskata, ka tas ir atkarīgs no dalībvalsts.

Mobilo sakaru operatoru domas līdzīgi dalās jautājumā par to, vai *RLAH* režīma ieviešanas pienākums palielinās vai samazinās konkurenci vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgū³⁰. Operatori, kas aizstāv pašreizējās maksimālās robežas, norāda, ka šis pienākums palielinās konkurenci vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos. Turpretī operatori, kas aizstāv zemākas maksimālās robežas, apgalvo pretējo.

Kas attiecas uz vispiemērotāko reglamentējošo pasākumu vairumtirdzniecības līmenī, lai nodrošinātu *RLAH* režīma ieviešanu 2017. gadā, 28 % operatoru, kas sniedza atbildes, rezultātā atbalsta pašreizējo maksimālo robežu saglabāšanu nemainīgā līmenī vai jebkāda vairumtirdzniecības regulējuma atcelšanu, turpretī 58 % respondentu uzskata, ka vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksu maksimālās robežas būtu jāpazemina.

Valstu regulatīvās iestādes un valdības pauž viedokļus, kas ir līdzīgi attiecīgo valstu operatoru paustajiem viedokļiem. Valstis, kurās ir liela ienākošā viesabonēšanas datplūsma, uzskata, ka valsts vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgi darbojas labi, turpretī valstis, kurās ir liela izejošā viesabonēšanas datplūsma, pauž pretēju viedokli. Visbeidzot, patērētāji un patērētāju asociācijas piesardzīgi pauž viedokļus par vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgiem, jo tās nav tieši iesaistītas minētajos tirgos.

3.3. Tiesību akta priekšlikums

No vietējā tirgus perspektīvas

Traucējumi, kas skar konkurenci un ieguldījumus vietējā operatora iekšzemes tirgos, lielākoties ir atkarīgi no peļņas normas samazināšanas riska dēļ augstām vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksām salīdzinājumā ar iekšzemes mazumtirdzniecības cenām, ko var piemērot galalietotājam, jo īpaši mazākiem/neto izejošās datplūsmas operatoriem. Situācijas modelēšana valsts līmenī un operatora līmenī³¹ liecina, — ja vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksu maksimālās robežas 2017. gadā tiks saglabātas pašreizējā līmenī, *RLAH* režīms, iespējams, nebūs savienojams ar iekšzemes tarififikācijas modeļiem. Tas apdraudētu iekšzemes tarififikācijas modeļu ilgtspējību vismaz 20 % operatoru analizētajā paraugā un/vai vismaz sešās dalībvalstīs. Tas neatbilst Viesabonēšanas regulas mērķim veicināt *RLAH* režīmu Savienībā. Tas nav arī saderīgi ar iespēju izmantot izņēmumu ilgtspējības apsvērumu dēļ, jo šai iespējai ir ārkārtas raksturs, pieņemot, ka iekšzemes tarififikācijas modelis ir ilgtspējīgs *RLAH* režīmā visiem vai gandrīz visiem Savienības operatoriem viņu klientu interesēs.

Turklāt gaidāms, ka vairumtirdzniecības viesabonēšanas ienākumu gūšanas iespējas būtiski palielināsies līdz ar viesabonēšanas apjomu palielināšanos *RLAH* kontekstā un no tās izrietošo esošo vairumtirdzniecības viesabonēšanas vienības pamatizmaksu samazināšanos. Ja vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksimālās robežas tiks saglabātas pašreizējā līmenī,

³⁰ Sk. 7. sadaļu pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā.

³¹ Sk. 6.2. sadaļu pievienotajā ietekmes novērtējumā.

iespējams, tas izraisīs būtisku un pieaugošu pāreju no izejošās datplūsmas operatoriem uz ienākošās datplūsmas operatoriem.

Kā īsumā apkopots 2.4. sadaļā, netiek gaidīts, ka šo jautājumu varētu atrisināt ar *RLAH* režīma ieviešanas pienākuma unikālu, vienus pusē, pozitīvu iedarbību uz konkurenci vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos. Nav ticams, ka *RLAH* apjomi paši par sevi veicinās vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksu vispārīgu samazinājumu tādā apmērā, kas samazinātu *RLAH* izmaksas līdz ilgtspējīgam līmenim, jo īpaši valstīs, kurās šīs izmaksas ir augstas salīdzinājumā ar iekšzemes ienākumiem. Ieviešot *RLAH* režīmu, var rasties jauni uzņēmējdarbības modeļi un jauna sarunu dinamika starp operatoriem. Tomēr ir risks, ka viesabonēšanas datplūsmas neto sūtītāju, tostarp vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu vājāko dalībnieku, sarunu pozīcija faktiski turpinātu pasliktināties dēļ pienākuma ieviest *RLAH* režīmu. Šo risku nevar izslēgt, ja nav kompensācijas pasākumu. Vienlaikus ir likumīgi noteikt aizsargājošus ierobežojumus tādā līmenī, kas ļauj operatoriem, kuri aptver lielāku Savienības teritoriju vai kuriem ir lielāki datplūsmas apjomi, gūt komerciālas priekšrocības no iespējas internalizēt izmaksas grupā vai no labāku nosacījumu apspriešanas ar apmeklēto sakaru tīklu operatoriem, kam ir zināma manevrēšanas iespēja sarunās attiecībā uz savām tīkla pamatizmaksām.

Tātad, lai Savienībā 2017. gadā ieviestu *RLAH* režīmu, vienlaikus saglabājot iekšzemes tarififikācijas modeļu ilgtspējību visiem vai gandrīz visiem operatoriem, nepieciešams vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu papildu regulējums, lai tie nodrošinātu zemākas maksas nekā šodien. Gaidāms, ka zemākas maksimālās robežas noteiks zemāku sākumpunktu sarunām un līdz ar to nodrošinās zemākas vairumtirdzniecības tirgus maksas nekā šodien.

No apmeklētā tirgus perspektīvas

Kas attiecas uz konkurences un ieguldījumu stimulu apdraudējumu apmeklētajos tirgos, viesabonēšanas tirgu darbībai vajadzētu nodrošināt izmaksu segšanu. Tas ir vajadzīgs, lai saglabātu stimulus ieguldīt apmeklētajos sakaru tīklos un izvairītos no iekšzemes konkurences izkropļojumiem apmeklētajos tirgos, ko rada operatoru regulējuma arbitrāža, izmantojot viesabonēšanas piekļuves tiesiskās aizsardzības līdzekļus, lai konkurētu citā situācijā konkurētspējīgos iekšzemes apmeklētajos tirgos.

Kas attiecas uz pirmo aspektu, izmaksu aplēses un apkopotā informācija par pašreizējām vairumtirdzniecības cenām tirgū liecina, ka pašreizējās vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas krietni pārsniedz pamatizmaksas, jo īpaši attiecībā uz datu pakalpojumiem.

Kas attiecas uz regulējuma arbitrāžas risku, vispirms jāņem vērā, ka apmeklēto sakaru tīklu operatoriem, pamatojoties uz Viesabonēšanas regulas 3. panta 6. punktu, ir tiesības ietvert nosacījumus, lai novērstu pastāvīgu viesabonēšanu vai vairumtirdzniecības viesabonēšanas piekļuves anomālu vai ļaunprātīgu izmantošanu. Šajā saistībā vairumtirdzniecības viesabonēšanas līgumos var ietvert līguma nosacījumus, kas attur no šādas prakses; parasti to īsteno, nepiemērojot pastāvīgai viesabonēšanai cenu atlaidi. Tādējādi atšķirība starp vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksām ar atlaidi un bez tās, attiecīgi starp maksimālajām maksām un potenciālajām apspriestajām cenām, ir svarīgs elements, kas ļauj operatoriem kontrolēt šādu praksi. Arī šajā gadījumā ir pārbaudīta šā riska ietekme uz ierosinātajiem pasākumiem un iespējamie pasākumi šā riska samazināšanai.

Tātad ir iespējas turpmāk samazināt vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksu maksimālās robežas zem pašreizējā līmeņa, jo īpaši attiecībā uz datu pakalpojumiem, vienlaikus saglabājot maksimālās robežas virs pamatizmaksām visās valstīs.

Savienības jaunās vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksu maksimālās robežas

Novērtējot pasākumus, kas nepieciešami *RLAH* režīma ieviešanai 2017. gadā, Komisija ir apsvērusi Viesabonēšanas regulā izklāstītos politikas mērķus:

- i. veicināt mazumtirdzniecības viesabonēšanas papildmaksu ilgtspējīgu atcelšanu visiem vai gandrīz visiem operatoriem Savienībā, izvairoties no izkropļojumiem vietējos tirgos;
- ii. nodrošināt izmaksu segšanu vairumtirdzniecības līmenī, saglabājot stimulus ieguldīt apmeklētajos sakaru tīklos un izvairoties no iekšzemes konkurences izkropļojumiem apmeklētajos tirgos.

Tāpēc Komisija tiecās līdz minimumam samazināt iespējamus gadījumus, kuros operatori paļautos uz iespēju izmantot izņēmumu ilgtspējības apsvērumu dēļ, samazinot Savienības vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksu līmeni un vienlaikus saglabājot maksimālās robežas virs pamatizmaksām visās valstīs (sk. 2.2. sadaļu).

Ilgtspējības novērtējuma izņēmums, kas paredzēts Viesabonēšanas regulas 6.c pantā, pamatojas uz diviem testiem:

- valsts līmeņa aplēse par *RLAH* vidējām izmaksām mazumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniedzējiem (vietējiem operatoriem) salīdzinājumā ar to vidējiem ienākumiem;
- ilgtspējības tests (vietējo) operatoru līmenī³².

Abi testi, pamatojoties uz daļēji atšķirīgām pieejamo datu kopām, ir papildinoši un indikatīvi testi par iekšzemes tarifikācijas modeļu ilgtspējības līmeni, ja tiek izmantotas priekšlikumā iekļautās vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas. Jo īpaši operatoru līmeņa tests nav domāts kā iespējamo ilgtspējības izņēmumu faktiskā skaita precīza prognoze. Tie būs jānovērtē valstu regulatīvajām iestādēm, iekļaujot daudz vairāk datu no tiem operatoriem, kas faktiski pieteiksies šāda izņēmuma saņemšanai, nekā pašlaik ir pieejams Komisijai, un pamatojoties uz metodi, kas sīkāk jāizklāsta gaidāmajā īstenošanas aktā.

Pamatojoties uz šo analīzi, Komisija ierosina noteikt šādas maksimālās regulētās vairumtirdzniecības viesabonēšanas maksas: 4 centi par sarunas minūti, 1 cents par SMS un 0,85 centi par MB. Pēc Komisijas domām, šis līmenis:

- nodrošina apmeklēto sakaru tīklu operatoriem izmaksu segšanu par vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanu;
- atstāj vietu konkurencei zem maksimālās robežas;
- saglabā ieguldījumu stimulus apmeklētajos tirgos;
- var darboties kā aizsardzība pret nevēlamu pastāvīgu viesabonēšanu vai vairumtirdzniecības viesabonēšanas piekļuves anomālu vai ļaunprātīgu izmantošanu un pret potenciālu valsts tirgus izkropļojumu veidošanos.

³² Pamatojoties uz operatoru sadarbībā ar *BEREC* 2015. gada rudenī apkopotajiem datiem vairumtirdzniecības viesabonēšanas pārskata vajadzībām.

Kas attiecas uz mazumtirdzniecību, šim maksu līmenim būtu jāveicina tas, ka *RLAH* režīmu var ilgtspējīgi nodrošināt gandrīz visi operatori Savienībā, tostarp operatori ar mazāku ietekmi vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgos. Vienlaikus operatoriem ar plašāku tvērumu Savienībā nebūs atņemta iespēja gūt priekšrocības no šīs komerciālās stratēģijas.

Papildu pasākumi

Komisija arī ierosina atļaut apmeklēto sakaru tīklu operatoriem un viesoperatoriem kopīgi vienoties par neiesaistīšanos regulētajos ierobežojumos par labu neregulētam līmenim, piemēram, izvēlēties no kapacitātes atkarīgu cenas noteikšanu vai citu cenu veidošanas metodi. Analīze liecina, ka tas varētu pozitīvi ietekmēt vairumtirdzniecības viesabonēšanas tirgu, jo īpaši *RLAH* režīma sākuma posmā, kamēr ir neskaidrība par pieprasījuma attīstību.

Visbeidzot, īpašais cenu regulējums, ko piemēro viesabonēšanai, nozīmē to, ka vispārēja Savienības maksimālā robeža piemērojama arī kombinētam produktam, kas var ietvert arī citus vairumtirdzniecības piekļuves un starpsavienojuma komponentus, tostarp jo īpaši komponentus, uz ko attiecas valsts vai, iespējams, pārrobežu regulējums. Šajā saistībā atšķirības Savienībā attiecībā uz šo komponentu regulējumu ir paredzēts samazināt, jo īpaši ieviešot papildu pasākumus, kas veikti saskaņā ar pamatdirektīvu, nolūkā nodrošināt reglamentējošo pieeju lielāku konsekveni. Tikmēr jebkādi strīdi starp apmeklēto sakaru tīklu operatoriem un citiem operatoriem par likmēm, ko piemēro šiem regulētajiem komponentiem, kuri nepieciešami vairumtirdzniecības viesabonēšanas pakalpojumu sniegšanai, būtu jārisina, ņemot vērā atzinumu, kas jāsniedz *BEREC*, saskaņā ar īpašajiem reglamentējošajiem pienākumiem, ko piemēro viesabonēšanai, kā arī saskaņā ar pamatdirektīvu un atsevišķajām direktīvām.

Pārskatīšana

Komisija ierosina pārskatīt likumdevēju pieņemtos pasākumus divus gadus pēc 2017. gada 15. jūnija un pilnvaro *BEREC* apkopot datus, kas nepieciešami šā pārskata veikšanai.

Komisija centīsies darīt visu iespējamo, lai palīdzētu Eiropas Parlamentam un Padomei panākt vienošanos par priekšlikumu visīsākajā iespējamajā laikā, lai mobilo sakaru pakalpojumu lietotāji varētu gūt labumu no *RLAH* režīma, sākot ar 2017. gada 15. jūniju. Tas ir svarīgi, lai attaisnotu sabiedrības gaidas un nodrošinātu, ka ES turpina sniegt tai konkrētus rezultātus.